СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 37. Джерзи Сіти, Н. Дж., вівторок, 13 лютого, 1934. VOL. XLII. No. 37. Jersey City, N. J., Tuesday, February 13, 1934. THREE CENTS

СУД ПРОТИ ВИКОНУВАННЯ „НАЙРИ"

ШІКАҐО — Федеральний суддя Джан П. Барнес відкинув домагання федерального уряду, заборонити одному підприємству нарушувати постанови закона про відбудову краю.

Суддя станув на становищі, що конґрес пішов задалеко в переданню своїх прав президентови.

ЛИНДБЕРҐ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ПОЧТОВОГО ЗАРЯДЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА.

НЮ ЙОРК.—Відомий летун Чарлз А. Линдберґ вислав до президента Рузвелта телеґраму з протестом проти президентового відкликання контрактів на воження почти летничими підприємствами.

Линдберґ признає урядови право відкликати контракти на воження почти на випадок надужить, одначе підкреслює, що летничим підприємствам вини не доказано, а американське особисте й бизнесове життя спирається на праві безстороннього розслідження справи перед засудом.

У розмовах з газетярами Линдберґ дав до зрозуміння, що військові лєнуни, котрі від тепер будуть возити почту, не мають до того досвіду, якого вимагає воження почти літаком.

ЗАГРОЗА ВЕЛИКОГО ЗАЛІЗНИЧОГО СТРАЙКУ.

ВАШИНҐТОН. — Кілька юній залізничих робітників повідомили уряд, що, коли залізниці не полагодять до 1 березня залягаючі віддавна жалоби залізничих юній, вони викличуть страйк.

Головне домагання відноситься до заплати. Страйк може захопити 32,000 залізничих робітників. Жалоба відноситься до залізниць: Делавар енд Годсон, Канзас Сити Содерн, Мобіл енд Огайо, Луізвіл енд Арканзо, Луізіяна, Аркензо енд Тексас та Шікаґо енд Нортвестерн.

ЗАВОРУШЕННЯ ЧЕРЕЗ СТРАЙК ГОТЕЛЕВОЇ СЛУЖБИ.

НЮ ЙОРК. — На тлі страйку готелевих робітників і робітниць прийшло в суботу ввечір до поважних заворушень. Коло півтори тисячки страйкарів зібралися на похід, не маючи до цього поліційного дозволу. Коли поліція почала їм перешкаджати в поході, вони вибили вікна в кількох готелях, побили двох поліцаїв та ушкодили кілька авт.

Через похід рух авт у театральному дистрикті був задержаний цілу годину.

ЦЕРКОВНИКИ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ „НАЦІСТІВ".

НЮ ЙОРК. — Американська секція Всесвітнього Церковного Союза та Федеральна Рада Церков Христа в Америці видала спільну заяву проти церковної політики гітлерівського уряду в Німеччині.

Заява представляє німецьку церковну ситуацію як боротьбу між двома засадами: німецькі церковники стоять на становищі свободи совісти та всесвітніх звязків між церквами, а уряд хоче обмежити церкву межами держави та признає собі право диктувати в справах моралі й віри.

ЗНОВ ДОНОСЯТЬ ПРО МОРСЬКУ ПОТВОРУ.

НЮ ЙОРК. — Кілька офіцирів англійського корабля „Мавретанія" запевняють, що вони бачили підчас останньої подорожі корабля на Карібському морю морську потвору.

Вони навіть записали приґоду в подорожну книгу корабля та додали до цього рисунок потвори. Кажуть, що потвора має 62 стопи довжини та 6 стіп грубости. Виглядає як велика гадина.

Бачили її дня 30 січня коло пів до другої години зполудня. На морю була тоді буря.

Оповідання моряків знову викликали горячі дебати за існування морських потвор, як це було недавно, коли один студент природник доніс, що бачив в одному заливі в Шкотії щось посередного між передпотоповим плесіозавром і морським львом.

БУДУТЬ УЧИТИ УРЯДОВЦІВ ЧЕМНОСТИ.

ВАШИНҐТОН. — Іміґраційний комішенер Мек Кормик зарядив, щоби 3,000 урядовців іміґраційного уряду відбули курс чемности. Урядовці мають збиратися кілька тижнів на лекції у відповідних годинах та слухати відчитів.

Уряд виходить із заложення, що іміґраційні урядники часто поводяться супроти сторін нечемно. Уряд думає, що, усміх облекшує відносини між людьми. Урядники мають бути однаково чемні супроти горожан, як супроти чужинців.

ВИПОВІДАЮТЬ ВІЙНУ... ЩУРАМ.

НЮ ЙОРК. — Федеральна Служба Публичного Здоровля зорганізувала 200 робітників для нищення щурів у місті. Це тільки завязок великої „армії" для нищення щурів, яка остаточно має мати 1,800 робітників. „Вояки" заосмотрені в сталеві лапки та електричні лямпочки.

НАЙСТАРШИЙ УНІВЕРСИТЕТ.

Найстарший університет має Оксфорд, в Англії. Історики на основі літописів повстання цього університету приписують англійським королям, а деякі церкві. Безсумнівним є факт, що найстарша корпорація (студентське товариство) повстало в Оксфорді 1120 року.

ХОТІВ УМЕРТИ І ВМЕР.

До Джеймса Алпорта в Шікаґо підійшов був якийсь чоловік і сказав: „Застрільте мене, пане". Алпорт негайно підїхав автом до найближчого поліцая і розказав йому про дивного чоловіка. Разом вони вернулися, щоби подивитися на чоловіка, що бажав смерти. Приїхали, глянули на вулицю і там застали його вже неживого. Його розїхав хтось автом.

КАРА ЗА ВІДКУШЕННЯ ПАЛЬЦЯ.

У Ню Вестмінстер у Брітіш Коломбії суддя Ф. В. Гоней засудив 45-літнього Елис Ендія на два і пів року тюрми за відкушення половини пальця Ґарфілдови Джонсови. Енді оправдувався тим, що він відкусив Джонсови палець, обороняючися підчас бійки. Та суддя скартав його за таку дикунську самооборону.

ОТ ПРОЖИЛА СОБІ!

У містечку Ходорові в Галичині померла Марія Брамяк, що прожила 112 літ. Та і її мама вмерла в 119 році життя.

ДЕСЯТЬ ДНІВ ТЮРМИ ЗА КОПАННЯ ЖІНКИ.

У місті Сіетл поліції побачили, як 25-літній Герберт Гейс копав на вулиці якусь жінку. За це вони його арештували й привели перед суддю. Коли суддя довідався, в чім справа, він видав присуд. „Алеж то була моя жінка, і вона нічого не мала проти мого копання", оправдувався Герберт. „То нічого, сказав суддя, але я противлюся такій поведінці. За це просидиш десять днів у тюрмі".

ДУШОГУБСТВО ПРИ МОЛИТВІ.

В селі Лєщице (пов. Бидгощ) 40-літній парубок Ром. Врублєвський убив свого 39-літнього приятеля, робітника Мусяла. Оба вони молилися перед освітленим образом ченстоховської Богоматери. Нараз Врублєвський зірвався, скрикнув „ти зле молишся!" та розбив голову Мусяла тупим знарядом і пробив великим цвяхом. Здогадуються, що Врублєвський збожеволів на релігійному тлі.

ЯВИЩЕ, ЯКОГО НЕ ХОЧУТЬ РОЗУМІТИ.

З Москви приходять через Ригу вістки про зріст антисемітизму на радянській Україні. В містечку Луганьку учні української школи напали на молодь, що виходила з жидівської школи, й побили її серед окликів: геть з Жидами! Доходження влади ствердили зріст антисемітизму в українськім комсомолі та у союзі піонірів, до якого належить молодь до 15 літ. Причини ненависти до Жидів відомі, хоч приписують її українським націоналізмом.

NRA
MEMBER
U.S.
WE DO OUR PART

ВИПРОСИВ СОБІ ЗМЕНШЕННЯ КАРИ.

Ґлен Онстот, що жиє в містечку Мускоґі, в стейті Оклагома, мав недавно в своїй хаті 40 фляшок самогонки. За це засудив його суддя Роберт Л. Виліямс на 30 днів арешту. „Алеж я мав їх для свого вжитку. Я працював..." сказав Ґлен. „Коли так, то 60 днів тюрми!" сказав суддя. „Та бо моя жінка хора й потребує мене..." сказав благально Ґлен. „30 днів!" — сказав суддя. „Алеж вона дуже хора..." сказав жалісно Ґлен. „Замкніть його на 20 днів!" — сказав рішучо суддя. І на тім осталося.

ЗГОЛОСИВСЯ ДО АРЕШТУ.

Дня 23. грудня у містечку Су Сейнт Мері (Канада) зголосився до поліційного суду чоловік на імя Ф. Дж. Бішоп і попросив, щоби його замкнули на десять днів до арешту. Коли його запитали, чому він має таку дивну просьбу, Бішоп відповів, що має дуже багато рідні, яка сподівається від нього різдвяних дарунків. „А коли я буду сидіти в тюрмі, то вони не зможуть сподіватися від мене дарунків".

ВЖИВАЮТЬ БЕЗРОБІТНИХ АРТИСТІВ.

Нюйорський мейор Ля Ґвардія дав роботу безробітним артистам коло чищення ріжних памятників у місті.

КІПЛІНҐ КАЖЕ ЗБРОЇТИСЯ.

Славний англійський письменник Кіплінґ недавно виголосив промову, в якій завзиває Англійців зброїтися й держатися на поготові до війни. Подібно він остерігав Англію і перед минулою війною. Взагалі Кіплінґ відомий як проповідник володіння залізним кулаком.

ОЗНАЧУВАННЯ ПОЛУ ЕЛЕКТРОЛІЗОЮ.

З Москви повідомляють, що проф. Кольцов із московської експериментальної біольоґії зробив нове відкриття. Йому вдалося знайти спосіб, як означувати заздалегідь пол кріликів перед їх народженням при заплідненні. Згаданий інститут пічне тепер переводити ці самі експерименти на худобі.

БІДА ВУЖАМ.

З „Ди Інґліш Пост" довідуємося, що задля жіночої моди в Англії розпрощалися з життям у 1933 р. три міліони вужів, яких шкіра прикрашує жіночі черевики і торбинки. Шкіри тієї треба було стільки, що торговельники не могли настарчити її.

ВИЇЗД АНТОНА КРУШЕЛЬНИЦЬКОГО ДО УСРР.

Пише „Діло": Довідуємося, що п. Антін Крушельницький, колишній міністер УНР, а потім директор кількох середніх шкіл Рідної Школи в Галичині і накінець редактор совітофільських „Нових Шляхів" і „Критики", принявши совітське громадянство і в найближчому часі виїздить з родиною до УСРР.

ДАР ДЛЯ КАНАДІЙСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТІВ.

Д-р С. Клинк, президент університету Брітіш Коломбії, оповістив, що з добродійного фонду Карнеґія призначено для чотирох університетів суму 200 тисяч долярів. Цю суму мають розділити між собою по рівній части університети Манітоби, Саскачевану, Алберти та Брітіш Коломбії.

НОВИЙ ВИНАХІД.

Новий практичний винахід зробив німецький лісничий Алфред Крайц зі Східної Прусії; він придумав таку доteпну конструкцію, що дозволяє кожному наколесникові зїхати з суші на воду і їхати водою неначе по суходолі. На воді колесо може їхати зі швидкістю 20 кільометрів на годину.

ЯҐУАРИ НАПАДАЮТЬ НА ШКІЛЬНІ ДІТИ.

Батьки з дистрикту Алберні, на острові Ванкувер, і в дистрикті Голф Айленд, в Брітіш Коломбії, внесли до уряду петицію, щоби взяти в оборону їх дітей перед нападами яґуарів. Узброєні батьки мусять що дня проводити свої діти до школи.

9-ЛІТНІЙ ХЛОПЕЦЬ ВИРАТУВАВ ТРОЄ ДІТЕЙ.

З манітобськім містечку Алтоні 9-літний Ернест Кліпенштайн виратував з горіючого дому трох молодших братів, при чому сам попікся. Вогонь повстав підчас сну ввечір. Батьків дома не було.

НЕБУВАЛА РАДІСТЬ.

„Комуніст" вміщує преважну многозначну світлину, яка показує українського селянина, як він радісно обняв свою коровину, мов парубок свою любку. І „Комуніст" з цього приводу радіє, бо в деяких колгоспах селяни мають іще по одному хвостови. Справді соціялістичні досягнення величезні, як голосить сам „Комуніст".

В ЕСПАНІЇ ЗЛОВИЛИ ЯКУСЬ ПОТВОРУ.

На морю недалеко міста Валенсії заприміттили рибалки морську потвору, досі невідому. Цю нову потвору вдалося зловити. Вона своєю будовою подібна до кита й має 4 метри довжини. Цю звірину передано для наукових дослідів океанольоґічному інститутові в Мадріді.

ЧЕСТОЛЮБИВІСТЬ СТАЛІНА.

Місто Бобрікі під Москвою, де виникнули найбільші тепер у Радянщині фабрики хемічного промислу, перенازвано декретом Сталіна на Сталіногорск. Є це 15-те зверги місто на території Радянщини, що дістало назву большевицького диктатора.

ЗАКАРПАТТЯ ПРО АКЦІЮ ЮҐАСА В АМЕРИЦІ І ПЕРЕД ЛІҐОЮ НАЦІЙ

УЖГОРОД. — Закарпатські Українці поставилися цілком негативно до тої акції, яку поведено в Америці з боку мадяронських кол „Підкарпатських Русинів" у справі Закарпаття. Меморіял Юґаса і компанії висланий до Ліґи Націй, зістав відкинений самою Ліґою, як теж свідомим громадянством Закарпаття. Населення вважає акцію Юґаса нічим іншим, а мадярською інтриґою. Кажуть, що коли Юґас і його мадяронські прихильники, себто в першу чергу духовенство, дійсно бажали допомогти бідному населенню, то вони повелиб гуманітарну акцію і зібралиб жертви для голодуючих, а в дальшу чергу почалиб на міжнародній арені політичну акцію, але таку, яка відповідала би бажанню і духови населення. А населення не бажає собі ніякої злуки з Мадярщиною, хоч ставиться критично до чехословацької влади. Громадянство Закарпаття є проти чехізаторських змагань, але в тій самій мірі є і проти мадяризації, бо зачисляє себе духово злученим з українським народом.

КАТИ УКРАЇНИ В ЛАСКАХ.

МОСКВА (Росія). — На 17 зїзді комуністичної партії ввійшли до уряду як наново вибрані Косьор, Чубар і Петровський. А допущено до Політбюра ще Постишева, секретаря української комуністичної партії. Це всі ті, що положили великі заслуги при останній відукраїнізації України, себто при усуванню всіх націоналістичних елементів з партії та наукових і інших установ на Україні.

БОРОТЬБА МІЖ НАЦІСТАМИ І КАТОЛИЦЬКОЮ ЦЕРКВОЮ.

МІНХЕН (Німеччина).—Стріли, які впали тому два тижні в палату кардинала, не є якоюсь надзвичайною подією, бо на ділі нічого не сталося, але це є символом того загострення, яке існує між католицькою церквою і націстами. Вправді відносини між ними реґулює конкордат, але показується, що його зладжено дуже поспішно й він не вирішує багато спірних справ. Як є напруження між католицькою церквою і націстами, пізнати найкраще по тім, що на протязі останнього року націсти арештували понад 200 католицьких священиків. Націсти твердять, що вони воюють з „політичним католицизмом", який є таким самим ворогом держави як Жиди і марксисти.

СОВІТСЬКИЙ ҐЕНЕРАЛ ПРО ЗБРОЄННЯ ЯПОНІЇ.

МОСКВА.—Ґенерал Василь Бліхер, командант совітської армії на Далекім Сході, говорив на конґресі комуністичної партії про зброєння Японії. Він заявив, що Японія держить у Манджурії армію з кількасот тисяч жовнірів, що вона розбудувала залізничий шлях в Манджурії на 1,000 кільометрів, а дороги виправила на 2,000 кільометрів. Розбудовує теж летничі поля і збільшає летунську силу. Та все те, говорив Бліхер, Японії нічого не поможе, бо совіти згромадили на Далекім Сході велику армію і так добре узброєну, що як її зачіплять, то вона не тільки розібє Японію, але завдасть смертельний удар... капіталізмови.

В ІРЛЯНДІЇ БЮТЬСЯ МІЖ СОБОЮ.

ДУБЛИН (Ірляндія). — В Ірляндії нема спокою, бо йде завзята горожанська боротьба між двома фракціями, а то ірляндською републиканською армією і „Синіми Сорочками", котрі взаїмно себе поборюють.

КІНЕЦЬ „КАРЛИКОВОГО" ПРАВЛІННЯ.

БЕРХТЕСҐАДЕН (Німеччина). — Ґенерал Ґерінґ повитав прибувших на перегони на скі тим, що заповів, що в наступнім році будуть бачити вже між учасниками перегонів і спортовців з Австрії, бо до того часу сліду не стане з австрійського теперішнього „карликового уряду".

ВИГОТОВИЛИ ЖАЛОБУ.

ВІДЕНЬ. — Уряд Австрії вже виготовив жалобу до Ліґи Націй на уряд Гітлера, закидаючи тому останньому, що він непокоїть Австрію. Жалоба має 200 сторін. Але ніхто не вірить, щоби з неї щось позитивного вийшло, себто вратувало Австрію перед остаточним її прилученням до Німеччини.

МУСИТЬ БУТИ РОБОТА ДЛЯ ВЕТЕРАНІВ.

БЕРЛІН. — Наці зарядили, що ветерани світової війни, котрі вийшли з війни каліками, мусять дістати роботу. Фабрика чи інституція, яка дає роботу більше ніж 19 особам, мусить дати негайно роботу одному інвалідови.

ВТИХОМИРИЛИ ПРОТЕСТАНТІВ.

БЕРЛІН. — Сталося те, чого тому кілька тижнів ніхто не надіявся. Боротьба між урядом націстів і протестантськими церквами притихла. Покищо настановлений націстами епископ задержав силу.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": Montgomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ҐРАБСЬКИЙ ПРО АСИМІЛЯЦІЮ.

Відомий україножер, проф. Станислав Ґрабський, знову заговорив про українську справу в Польщі. Слово його настільки цікаве, що це він, будучи при владі, заповідав, що до 25 років не стане сліду з Українців у Галичині. А що там Українці ще далі жиють, а зі згаданих років вже минула більша половина, то варта почути від Ґрабського, що він тепер про це думає.

Ґрабський прийшов тепер до переконання, що польській владі не вдасться вже ні концесіями, ні погрозами, ні репресіями спонукати загал української інтеліґенції і народних українських мас, які вже мають свідомість своєї національної окремішности, щоби вони виреклися думки про державну самостійність. Все інше є омана, яка не має ніякої реальної підстави.

І не радить Ґрабський Полякам уже більше повторювати фразу про „німецький винахід" Українців. Уважати український рух штучною аґітацією, яку витворили та підтримують Німці, — це, каже Ґрабський, фраза, якій заперечують підставові факти щоденного життя.

Тепер для Ґрабського: „Український націоналізм є витвором історичної течії, яка обхопила в XIX столітті цілу Европу, яка дала самостійність Греції, Румунії, Болґарії, Сербії, Бельгії, Італії, зединила Німеччину, відродила чеську і хорватську цивілізацію, відділила від Швеції Норвеґію, зродила литовський рух, латиський, естонський". Для нього: „Арґумент, що український рух штучний, бо ніколи не було української держави, не витримує поважної критики. Бо таксамо не було латиської й естонської держави, та поправді не було раньше ніколи й італійської держави".

До того всього Ґрабський додає: „Нині українська націоналістична інтеліґенція має значно більший авторитет і послух серед українського народу, ніж польська інтеліґенція серед польського народу". І це є омана, коли дехто думає, що „польське правління у Східній Галичині може трівко спиратися на національній байдужності мас українського народу".

Та, не зважаючи на те все, проф. Ґрабський не резиґнує цілковито зі свого попереднього пляну асиміляції. Тепер уже радить засимілювати тільки прикордонну полосу, Тернопільщину і Волинь, через втягання до римо-католицизму дітей з мішаного подружа, будування костелів по селах та ширення польської цивілізації.

Та за рік-два Ґрабський переконається, що й з того ніщо не виходить. Але переконати його про те зможе тільки українська сила.

НІМЕЦЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ ДОГОВІР.

Німецько-польський договір про ненапад, заключений 26 січня ц. р. на десять років, викликав у цілій Европі велике зацікавлення. Та воно і не дивно. Адже питання польського коридору висіло постійно Дамоклевим мечем над загально европейським миром, і, здавалося, що його ніяк не можна буде поладнати інакше як війною. Для Німців оцей польський коридор був одним з найактуальніших пунктів їх ревізіоністичної програми, що найбільше промовляв до розуму й чуття всесвітньої громадської думки. З другого боку, Поляки в своїй національній писі не могли навіть припустити думки про можливість передання Німцям того „коридору". І ось — питання ніби цілковито відсувається, і то не на короткий час, а на цілих десять років.

Самий трактат укладено в вигляді деклярації (факт цілком новий в анналах дипломатії), і мусить ще бути ратифікований. Але ніхто не сумнівається, що для його ратифікації не буде ніяких труднощів.

Отсе виникає питання, які зміни в міжнародній ситуації для нас, Українців, приносить цей польсько-німецький трактат.

Перше за все, він стверджує постійно проголошувані останніми часами заяви німецьких політиків про їх бажання поладити всі питання, звязані з ревізіонізмом, шляхом мирних пертрактацій. Подруге, він пробиває, як пишуть німецькі часописи, стіну французько-польському союзі, що був міцний головно через постійну загрозу Німеччини західним кордонам Польщі. Потретє, він дозволяє Німеччині з іще більшою силою й моральним правом натискати на встановлений в Верзайському договорі обовязок розброєння переможців. Який змисл, наприклад, для самої Польщі витрачати мало не половину свого буджету на військові справи, коли вона забезпечилася вже трактатами ненападу і з боку Совітів, і з боку Німеччини, і ніхто ззовні не може їй більше загрожувати?!

По четверте, цей польсько-німецький трактат стверджує, що всетаки головний інтерес Німеччини зосереджено в цій моменті на питанні австрійському, бо тим трактатом Польща ніби стверджує своє зацікавлення питанням австро-німецького обєднання — „Аншлюсу". І знову в цьому питанні видно бажання Польщі повести свою власну національну політику, незалежно від Франції, ска без сумніву рахувала, що в випадку комплікацій на австрійському ґрунті Польща принесла би свою частку допомоги державам, що є зацікавлені в збереженні австрійської незалежности. Проте, якщо німецькі й італійські часописи стверджують із вдоволенням зраду Польщі свойому давньому союзникови, Франції, французькі часописи зазначають, що цей прорив французько-польського фронту ніяк не може піти на користь Італії. Цікаво відмітити з цього приводу голос французького офіційного органу „Ле Там", який пише:

„Якщо політика, яку провадить маршал Пілсудський, стверджує його бажання все більшої незалежности для Польщі на інтернаціональному полі, і якщо вона суперечить тенденціям, які викликали народження пакту чотирох, то його зусилля фактично скеровані проти тої політики, яку провадить Італія. І дійсно, політика Італії в відношенню до Німеччини могла би бути підсумована досі як зусилля відвернути Берлін від Австрії, йдучи йому назустріч на всіх інших теренах, і підтримуючи його домагання щодо територій на сході Европи. Отже, як здається, в пакті польсько-німецькому перемогла цілком інша тенденція. Польща намагається відвернути німецькі сили від сходу, даючи Німеччині зрозуміти, що вона є байдужа до її поширення на південь, себто в бік Австрії. Розглядаючи отже німецько-польський пакт з цеї точки погляту, треба признати, що він є більшою поразкою для італійської політики, як для французької чи малоантантської..."

Ми можемо дивитися на польсько-німецький пакт, як на бажання Німеччини спаралiжувати польсько-совітський пакт, щоби отримати потім можливість провадити вільно свою політику походу на схід через так звані прибалтійські країни. Польсько-німецький пакт доказує, що для Німеччини саме московсько-совітська проблема є тепер без порівнання важливіша, від питання навіть польського коридору, та інших питань, звязаних з Польщею.

Евген Онацький.

ЗАГРОЗА НЕРВОВИХ НЕДУГ В АМЕРИЦІ.

Нова служба церкви.

У так званім Плімут Інститут у Брукліні відбулася оногді цікава конференція. Цікава вона тим, що складалася з лікарів і протестантських проповідників. Що спільного могли знайти лікарі й пастори? — спитає кождий читач, бо справді ці дві професії досі з собою професійно не стикалися.

Показується, що вони радили над спільним ділом, а саме над помічю для „нервово хорих" людей. Для цеї помочі зєдналися церковні приміщення і лікарі. Лікарі, знайшовши хорого на „нервову" недугу, відсилали до церковної клініки, в якій „хорим" таку пораду вправлені в таких справах жінки.

Експеримент цих церков показує, що церква може сповняти нові служби, яких досі вона не сповняла, та що церкво з користю може посуґуватися лікарська професія.

Хто хорий нервово?

На конференції прочитано кілька фахових відчитів про цю спільну роботу церковників і лікарів.

Показується, що до церковної клініки відсилають людей, котрі прийшли до лікарів з жалобами на ріжні тілесні недомагання, а в котрих лікарі не могли відкрити ніяких хорих органів.

Коли такий хорий нарікає на хорий орган свого тіла, а лікар бачить, що цей орган здоровий, то він догадується, що в пацієнта недомагають функції органу.

Лікарі кажуть, що такі недуги починаються в голові (в душі). Такі клопоти починаються в одних з браку занятти. Інші заломлюються через довгу тревалі непевности. Тяжка праця спричиняє таку недугу дуже рідко.

Через те, що недуга починається з голови, від голови треба починати лікування. Іншими словами, хорого треба переконати, що він не хорий, що його органи здорові.

Жерела недуги.

Нема лікування без відкриття причини недуги. Тому й говорили лікарі на конференції про причини нервовости.

Казав д-р Феніґер, що причиною нервових занедужань є нервове життя, нервові клопоти сучасної Америки. Господарське життя таке складне, що багато людей не можуть його розвязати, себто добути собі прожитку. Журба за хліб це головна причина недуги. Далі йде журба за публичну опінію. Ми конче хочемо жити відповідно до суспільних правил. Ми вічно стараємося слухати приказів: роби так, або не роби цього. Цікаво, що лікар не вважає перетяження працею за причину нервової недуги; далеко частіше шкодить людям неробство, ніж перетяження працею.

Вага нервових недуг.

Декому всякі такі заходи можуть видатися зайвими. Приявні на конференції лікарі звертали увагу учасникам конференції на вагу справи. За їх обрахунками, нині в Америці є 6 до 9 міліонів людей, хорих на нервові недуги. У шпиталях ці недужі становлять більшість хорих.

Коли суспільність не подумає про те, як таких людей лікувати і як таким недугам запобігати, незадовго нервові недуги станеться так загальні, що все американське громадянство буде треба вважати недужим.

Такі міркування заставили лікарів співпрацювати з церквами, з якими лікарська професія від якогось часу стояла навіть у деякій опозиції.

УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО У ВАРШАВІ.

(Надіслане з Галичини).

У Варшаві виходить в польській мові „Бюлетин польско-українські" — як видно — в цілі познакомлення Поляків з українським питанням. Про це видавництво варта би осібно поговорити, але ми тут наразі лише, що недавно звісний знавець „справ мнейшосьцьових", Леон Васілевський, зауважив в одній поміщеній там статті, що тепер власне було би на часі заложити нарешті український університет та субвенціонувати українське Наукове Товариство імени Т. Шевченка у Львові. Як звісно, за австрійських часів те товариство таку субвенцію діставало і при помочі її могли Грушевський і Франко розвинути величезну видавничо-наукову діяльність.

Покищо у Львові такого субвенціонованого українського товариства нема, але зате є так званий „Український Науковий Інститут" у Варшаві, субвенціонований польським урядом.

Факт субвенціонування Наукового Товариства імени Т. Шевченка австрійським урядом і галицьким соймом (що безумовно залежало від польської соймової більшости) — не зменшував ні трохи поважання для тої інституції серед української суспільности, котра гляділа передовсім на **праці і її вислідн** товариства ім. Т. Шевченка, а давання субвенції для нього уважала за обовязок центрального австрійського уряду як і галицького сойму, удержуваних між іншими з податків також українського народу.

Менше-більше в такий самий спосіб повинна би наша суспільність відноситись і до „Українського Наукового Інституту" у Варшаві. Одначе дражнити їх мусить передовсім факт, що він існує у Варшаві, а не у Львові, та що властиво замість видавати на нього гроші, було би більше відповідним давати їх уже безпосередно Науковому Товариству ім. Шевченка.

При заложенню згаданого інституту було сказано, що він має приготовляти научні сили для українського університету. Він уже треває кілька років, то мабуть „приготовив" вже досить таких сил, а зрештою ще перед війною було таких сил немало, коли у самих львівських університеті викладали двацять українських професорів і доцентів, котрі майже всі жиють. Крім того цілий ряд українських професорів шкіл викладає (згл. викладав) у Празі, Подєбрадах і Кракові. Отже „сили" є — коби він лиш була добра воля. Та треба числитися з факом, що у Польщі існує „Український Науковий Інститут" — і нам припадає лише право і обовязок оцінювати „діла рук його".

Зокрема, коли говоримо в американській українській пресі про видавництва того інституту, мусимо задержати повну безсторонність, бо взагалі наші американські братя повинні на відносини та життєві прояви українського народу під польською займанщиною дивитися з вищого, так сказати синтетичного становища.

Це відноситься теж і до їх погляду на ріжні партійні напрями, боротьби і непорозуміння в Рідним Краю, бо для наших Американців не годиться стрївати у дрібні прояви „Злоби дня", а головним законом, головним становищем, з якого вони мають на все то глядити, мусить бути лише — загальне добро.

З цього становиша мусимо глядіти і на діяльність „Українського Наукового Інституту" у Варшаві і тоді мусітимемо признати, що видання цього інституту мають високу і научну і чисто національну вартість.

Я наведу тут от хочби лише самі заголовки виданих ним книжок, у великім форматі, на гарнім папері і прегарним друком. Ось вони: 1) Українська людність. 2) Статистичні таблиці українського населення СССР. 3) Сучасні проблеми економіки У країни. 4) Олександер Потебня, український мислитель-лінгвіст. 5) Українські джерела церковного права. 6) **Сторінки минулого проф. О. Лотоцького,** ч. 1. (Надзвичайно інтересні для всіх). 7) Праця в УССР. 8) **Спогади** Л. Васілевського, М. Галіпа, С. Стемповського, А. Топчибаші, Табуї. (Також незвичайно інтересні). 9) **Нарис Історії України,** т. І., проф. Дорошенка (високоцінна праця!). 10) Зимовий похід 1920 р. 11) Найновіша палеталізація шелестівок в українській мові. 12) Кредитові кооперативи на Україні. 13) **Мапа українських діялектів** з поясненнями проф. Зілинського (дуже важне!). 14) Українсько - московська війна 1920 р. (на підставі оперaційних документів укр. ген. штабу).

Всі ті книжки мають велику наукову вартість, а підчеркнені нами надаються взагалі для кождого як дуже інтересна і поучаюча лектура. Ціна тих книжок з уваги на розкішне видання їх досить висока. І так нпр. „Нарис історії України, т. І., звісного празького професора Д. Дорошенка коштує 8 злотих, то є $1.50, але внутрішня вартість тої книги далеко більша. Таксамо ч. 8. Спогади Васілевського і тов., де Васілевський оповідає дуже цікаві факти про проф. Ом. Огоновського (що уродився власне 100 літ тому), про І. Франка, М. Павлика і ін. Отся книжка коштує 6 злотих, а ч. 10. Зимовий похід 1920, 12 зл.

Я раджу — замовлюючи більше число їх, числити книжку по $1.80, а крім того додати ще $1.50 на кошти пересилки, тоді все вирівнається.

Книжки ті повинні мати в своїх бібліотеках всі наші товариства в Америці, бо з них можна й справді дуже багато научитись, і то не лише з нарису Історії України Д. Дорошенка, але і з таких наприклад „Сторінок минулого" проф. Лотоцького, котрі відкривають для нас, Галичан, цілком незнаний світ наддніпрянського життя, тамошніх духовних семинарій та родинного життя і чвстроїв у домах українських православних священиків, звідки — подібно як і в Галичині — вийшло немало відомих українських діячів. — У всякому разі видання „Українського Наукового Інституту" у Варшаві заслугують на це, щоби з ними познайомитись.

Гриць Юрченко.

СПРАВЛЕННЯ ПОХИБКИ.

Провіденс, Р. Ай. Справляється похибку: На протибольшевицькім вічу дня 19. листопада зібрано $20.50, а не $2.50, як було оголошено.

К. Макушин.

БЕЗРОБІТТЯ В ПЕКЛІ.

(Небилиця).

(11)

— Пане! Пробував з двацять разів. Бувало, що я висів пару годин. Прийшли злобні люди і відрізали мене.

— Коли ви маєте людське тіло, то мені не хочеться вірити, щоби ви не могли умертвити його. Вибачайте, що буду нечемний і скажу, очевидно жартуючи, що слухаючи таке... Не знаю, чи сказати?

— Хочете сказати, що хотіли би бачити пробу?

— Щось таке.

— Маєте револьвер? — спитав чорт.

— На жаль, не маю.

— А отрую?

— Лиш ту, котру пемо.

— То я, щоби вас переконати, повішуся. На столі, бачу, ще фляшка коняку. Позвольте, щоби я нічого доброго не лишив на сім світі.

Все те чорт говорив цілком поважно. Пив коняк поволи. Коли вже допивав решту, сказав, розперізуючи і стягаючи з себе ремінь:

— Зітхніть глибоко і важко, то може пекло змякне і змилосердітьвя надімною і може раз вже чорти мене возьмуть. Ось там в стіні добрий гак.

— Що ви робите? Чи ви вдуріли?!

— Вішаюся!

— Я не позволю! Ви пяні...

— Любий пане! Чорт, хоч пяний, знає, що робить. Куріть собі супокійно вашу цигаретку і дивіться. Як вам буде скучно сидіти тут самому, то відріжте мене. Я знов придадуся до вас. Як схочете вийти, то ідіть собі. Завтра рано відріже мене жінка і перед вашим відїздом я відвідаю вас.

Жадловича неначе спаралiжувало. Дивився, що чорт робить. Сей виліз на крісло, причепив один конець ременя до гака, з другого зробив петлю, заклав її на шию і копнув крісло. Жадлович не мав сили, щоби рушитися. Не мав сили, щоби крикнути і заалярмувати жінку чорта.

Чорт випружився, голову перебакирив наліво, вивалив язик.

Жадлович сидів довго неподвижно і туманів. Коли очуняв, напав його великий жах. Йому було ясно, що він співвиновник сего нещастя, бо був товаришем нічної забави вісільника і не перешкодив йому зажартувати собі і по пяному зажартувати собі і по пяному так, що за пустий жарт пяниця заплатив своїм власним життям.

Гадка про співвину і відповідальність відразу витверезила Жадловича. Він схопився і втік до готелю. Став пакувати свою гардеробу, бо за дві години відїздив поїзд. При сій роботі наслухував, чи не надходить жандармерія, щоби його арештувати.

— Готові погадати, що я його повісив і обрабував, — думав.

Вже вхопив куферочок і хотів вийти, коли хтось застукав до дверей.

— Жандармерія! — зойкнула його душа.

Хтось застукав іще раз. Двері відчинилися і Жадлович вхопився за ліжко, щоби не впасти, бо під ним затряслися ноги, зігнулися коліна. Його очи вилізли на верх, на чоло виступив зимний піт.

На порозі стояв він! Стояв вісільник... живий, здоровий. І похмілля не було на ньому видно.

— Вибачайте! — сказав сумно. — Та я зобовязався був зайти до вас.

— То ви? Справді ви?

— Чи се таке дивне? Як сказав вам, що прийду. Троха було мені прикро, що ви покинули кумпанію і легкодушно полишили пів фляшки коняку. Як би то ви були повісилися, то я був би вас самого не лишив. Не сердьтеся за мое терпке слово, бо правда, то не гріх.

— Вигнав мене жах...

— Розумію, розумію. Вже не говорім про се. То пусте в порівнанню до того, що мені знов не пощастило. Я висів аж до приходу моеї жінки. Вона прийшла, випила решту полишеного вами легкодушно коняку і відрізала мене. Пане, я дуже нещасливий!

Жадлович мав мягке серце, спочував чужому нещастю. В його голові виринула, як гадав, геніяльна гадка. Він крикнув:

— Любий пане! Маєте час?

— Сто, двіста міліонів літ, бо я вічний!

— За пів години іду до Львова. Їдьте зі мною!

— Пощо? Мое нещастя скрізь однаке.

Щоби чорта таки заманити до Львова, Жадлович сказав:

— Чим більше місто, тим лекше за смерть.

(Далі буде).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Приятель Українців у проводі місцевих Литовців.

Дня 10. січня відбулися збори Товариства филаделфійських литовсько-католицьких дячів. На тих зборах вибрано провідником п. Франаса Пукаса. Отсей вибір має немале значіння, коли брати під увагу потребу сильнішого звязку між Українцями і Литовцями. Бо треба знати, що п. Пукас завжди стояв на тім становищу, що Литовцям треба інтересуватися життям Українців і треба їх попирати всюди в їх боротьбі за визволення України. Ще до нині п. Пукас є секретарем Українсько-литовсько-білоруського Союза. Він, хоч тихої й лагідної вдачі, але дуже енергійний і активний. У своїм часі був він членом представництва Литви у Вашингтоні. Литовці вважають його за найінтелігентнішого світського Литовця з Филаделфії й шанують його за його довоголітню патріотичну працю.

ФРАНАС ПУКАС.

Треба додати, що п. Пукас є горячим католиком, але разом з тим він є проти релігійного фанатизму і є за те, що треба шанувати релігійні й політичні переконання іншої людини. Згадую за нього в „Свободі" і бажаю йому дальших успіхів у його праці, а особливо кладу йому на серце працю над дальшим зближенням Литовців до Українців.

Казис Відікавсказ.

—o—

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

Подвійне свято.

Заходом відділу Союза Українок ім. О. Кобилянської, а при допомозі Хору „Боян", під орудою о. В. Каськова, та української банди, під проводом п. Григорія Кузика, влаштовано свято в-память Ольги Басарабової. На це свято запрошено редакторку „Жіночого Світу", панну Марію Бек.

Свято розпочалося панахидою в церкві, підчас якої виступили офіціяльно члениці відділу Союза Українок і Сестрицтво. А ввечір відбувся концерт.

Вступне слово виголосила предс. Юлія Ходоровська. Хор співав, а члениці, як Р. Борис, М. Липська, А. Підгорецька, декламували.

Святочну бесіду про життя і посвяту Ольги Басарабової виголосила панна М. Бек, яка підкреслила, що на крові Басарабової виховуються тисячі нових жінок, героїнь і месників.

Присутні віддали пошану покійній Басарабовій, якої портрет був перед їх очима, повстанням з місць. А банда відіграла жалібний марш. Потім бесідниця говорила ще зокрема до молоді. По відспіванню жіночого терцету закінчено жалібну академію.

В другій частині свята згадала наша громада за велике Свято Злуки Українських Земель в одну українську державу. Виступав хор, а його співи були переплітувані ріжними продукціями, які виконали Р. Бардачевська, А. Проборівська, З. Римінник, Стефанія Самборська і Е. Шевців. На закінчення хор „Боян" відспівав „Україно, мати, кат сконав". Фортепяновий супровід спочивав у руках панни М. Познанської.

Для свята в память О. Басарабової о. Каськів уложив такий вірш:

Вмерла жінка героїня,
покинула блідий світ,
Оставила своїм сестрам
світлий заповіт.

Коли беруть вас на муки,
шлють вас на чужину,
Не давайтесь живцем в руки,
бийтесь до загину.

Смерть за волю, мої сестри,
буде вчинком мести.
Вість про неї піде в люди,
викличе протести.

Пімсту цю усі почують
і сліпі побачуть,
Розвалять тюремні мури,
а кати заплачуть.

Не будуть кати радіти,
що вбили безкарно;
Люди за права народу
не конають марно.

Хто конає в руках збуїв
за волю народу,
Здобуває вінець слави
для свойого роду.

По святі відбулася гостина в честь гості, панни Марії Бек, підчас якої зібрано добровільні жертви на „Жіночий Світ". Концерт і гостина випали гарно й залишили по собі милий спомин.

Присутна.

—o—

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

Життя кипить!

В нашій українській громаді життя кипить. З приходом нового пароха, о. С. Мусійчука, щирого працівника на церковній і народній ниві, хор наш і школа мають коло сотки дітвори і праця іде вперед повним темпом. Також зорганізовано скавтову організацію з дівчат і хлопців, а окремо „бескет бол тім". Дня 12 листопада м. р. хор виставив драму „В боротьбі за волю", якої автором є о. С. Мусійчук. На представленню було звиш три сотки людей. Дня 16 грудня наші аматори з режісером і автором штуки їздили з цею драмою до Нюарку, де відіграли її на великій сцені для нюарської Чорноморської Січи.

Дня 17 грудня хор дав концерт на дохід видання творів Гайворонського. Виступали три хори: мішаний, жіночий і діточий, під орудою о. С. Мусійчука. На концерті був і сам п. Гайворонський, якому справлено милу овацію та вручено букет цвітів. З концерту передано п. Гайворонському як чистий прихід 50 долярів на видання його творів.

Дня 24 грудня школа наша відограла діточу штуку „Св. Миколай", також твір о. С. Мусійчука. Штука ця в трох діях, дуже гарна й захоплююча та зворушаюча. По представленню св. Миколай роздав дарунки, а потім діти на галі робили вправи та брали участь в ріжних інтересних і хосенних товариських забавах. Можна сміло передсказати, що з такої дітвори виростуть свідомі Українці, котрі займуть наші місця для боротьби за визволення українського народу.

Одною з найважніших точок праграми праці була вистава драми „Ой не ходи Грицю та на вечерниці", яку виставлено 28 січня ц. р. Ще ніколи не прийшло на представлення стільки публики, як цим разом. Багато людей змушені були вертатись до дому з недостачі якогонебудь місця на галі, бо кожний кутик був заповнений. Це перший раз у Пасейку поставлено цю драму з повною орхестрою. Штука випала напричуд гарно. Не хочеться вірити, що це грають аматори, головно уроджені американської землі. Гурти були знаменито вишколені і публика була прямо очарована хоровими піснями з орхестрою. Таксамо й аматори від найголовнішої ролі до найменшої, вивязались як найкраще.

Все це завдяки невсипущій праці режісера й дірігента о. С. Мусійчука та щирих хористів.

Л. Сисин.

—o—

СКРЕНТОН, ПА.

В справі опери „Мазепа".

Вистава опери „Мазепа" в Скрентоні, Па., що була заповіджена на день 12-го лютого ц. р. (понеділок), зістала відкликана, а то з цеї причини, що деякі з головних артистів, котрі беруть участь у цій опері, з важних причин не можуть на цей день прибути до Скрентону, а заступити їх показалось неможливим.

Тих, хто взяв був тикети до розпродажі, просимо стягнути їх назад, звертаючи людям гроші. Хто вже купив тикет, нехай звернеться там, де набув тикет, а гроші йому в цілости звернеться.

Вистави опери „Мазепа" в Пітсбургу, Клівленді і Дітройті відбудуться, як заповіджено, в днях 15-го, 17-го і 18-го лютого ц. р.

Щодо Скрентону, то опера ця буде дана пізніше, про що наш загал на час повідомимо.

Успіхи опери „Мазепа" в Ню Йорку, Филаделфії і Вашингтоні дають запоруку, що і в інших місцевостях вона вийде величаво. Одначе управа опери дбає, щоби виставити оперу бездоганно. Тому саме скрентонську виставу переносимо на пізніше.

Д-р Лонгин Цегельський.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

Володимир Душник (Бельгія).

БЕЛЬҐІЙСЬКА ПРЕСА ПРО УКРАЇНУ.

(Надіслане для „Свободи").

II.

Бельгія, як бувша спільниця Антанти, стоїть тепер на т. зв. антиревізіоністичному ґрунті себто в ряді тих держав, що стоять на позиціях здобутих Версайським миром, між якими найголовніші це Франція, Польща й Мала Антанта. Останніми часами СССР покинув також свою непримирну супроти Европи й цілого світа постанову, — та „тихим підкопом" посунув у ряди вище згаданих держав. Тимсамим питання сепарації Україні від СССР для проверзайських держав — це нарушення „цілости" совітського Союза й заломання створеного бльоку держав. Ближчі сусіди СССР, як Польща, — а останніми часами й Чехословаччина, тримають дуже міцно цю солідарність, головно в українськім питанні.

Коли йде про Бельгію, то вона далеко холодніще приймає залицяння большевиків як наприклад її сусідка, Франція. Доказом на це хай буде факт, що Бельгія — одна з небагатьох держав Европи, що й досі не хоче визнати большевиків не зважаючи на їх горячі заходи. **Арґументами проти визнання СССР, — бельґійська преса дуже часто ставить нинішній стан України,** та обвинувачує боль большевиків за сульбу України.

Сама бельґійська преса, інтерпретуючи в довших і коротших статтях, телеграмах, звітах нинішню руїну України — в подавляючій більшости цілком ясно й щиро ставить свої симпатії по стороні гноблених Українців. Є, вправді, малі виїмки, що, інспіровані нашими ворогами, страшать Европу українським рухом, приписуючи йому гітлерівські „симпатії". До таких можна зачислити визнавців II. і III. інтернаціоналу. Преса бельційського уряду обмежується звичайно телеграфічними інформаціями Пата чи Гаваса. Так було наприклад по атентаті у львівськім совітськім консуляті, коли бельґійські офіціози подали, що студ. Лемик М., виконуючи атентант, мав на думці заколотити добросусідські відносини Польщі й СССР. Вже від самого липня, — себто від того часу, коли з України почали надходити страшні вісти про голод, — бельґійська преса була переповнена матеріялом про Україну. Були це передруки з чужої преси, — як французької, анґлійської, німецької й української, численні витяги листів, що надходили з України. При тім появлялися загальні статті про Україну, її минуле, теперішнє положення і інше. Авторами їх були звичайно Бельґійці, зацікавлені українською справою. Не без впливу тут була акція української еміґрації, як політичної так і студентської, яка поволі утерла стежку до бельґійської преси, як в Брісель, Намір, Лювен і Ліеж. Та найбільше замітним, як щодо скількости, так і до змісту — це голос бельґійської преси у безпосереднім звязку з протибольшевицьким вічем, зорганізованим Українською Національною Радою 28 жовтня 1933 р.

III.

У звязку з орґанізацією протибольшевицького віча Українська Національна Рада в Брісель розіслала повідомлення до цілої бельґійської преси, себто до вальонської й до флямандської, як у столиці, так і по цілому краю. Разом з повідомленням — розіслано також „Відклик" до цілого світа, де було представлено в найправдивіщій формі цей стан України, що до нього допровадив завойовницький імперіялізм Росії.

Оголошено про віча без ніяких коментарів і безплатно містили слідуючі часописи: **"La Gazette," "XX Siecle," "La Derniere Heuse," "le Soir"** (проурядовий), **"National Bruxellois," "La Libre Belgique"**, всі в Брісель, і **"Journal de Liege"** на провінції. Деякі з цих самих, і багато інших, друкували й по другому разі комунікати від У. Н. Ради, додаючи витяги з „Відклику", виданого У. Н. Радою: **"La Libre Belgique"** й **"Le National Bruxellois"** в Брісель, **"La Metropole"** в Анверс, **"La Province"** у Монс, **"Journal de Liege"**, **"Messager du la Paix"** в Монс, **"La Flandre Liberole"** в Ґанд, **"Province de Namur"**. Всі ці журнали, — крім інформаційного повідомлення про віче, — помістили від себе, що Українці поза межами СССР, — установили 29 жовтня день „жалоби й протесту", що має на цілі зазначити нову солідарність з Українцями під Москвою. Проти московської окупації та гноблення Україні протестують Українці на цілому світі, хочби в найменших ґрупах, в Европі, Америці, Азії.

(Далі буде).

До редакції прийшла пані та просить, щоби їй помістили оголошення до ґазети, що згубила торбинку. Редактор їй каже спочутливо:

— Дуже мені прикро, та ґазета вже йде на машину.

Пані не хоче дати себе переконати та з плачем каже, що не пережиє того, бо то були не її гроші.

Редактор бачить її розпуку, не знає, що має почати й каже спочуваючи:

— Добре, дайте це оголошення, одначе на другий раз то мусите згубити торбинку скорше!

КНИЖКУ ПРО ШВАЙЦАРІЮ МОЖНА НАБУТИ У КНИГАРНІ СВОБОДИ.

Олена Кисілевська: ШВАЙЦАРІЯ. Ст. 216, 30 ілюстрацій, Коломия, 1933. Накладом власним. Це дуже дбайливо, чепурно видана книжка з 30 ілюстраціями на окремих листках, на гарнім папері, така, що можна її покласти навіть на видному місці. Авторка побувала в Швайцарії кількома наворотами і рішила свої безпосередні враження туристки доповнити фактичними даними про край. Так повстало щось у роді Бедекера. Маємо тут у коротеньких розділах інформації про мову, державний лад, форму правління, стан освіти, пресу, військо, технічні здобутки, промисл, природу тощо. Читач, не ознайомлений з історією Швайцарії, може легко, наче з лектури часописного фейлетону, довідатися про головні етапи боротьби за волю тої предивної, з погляду державної будови, країни, де живуть поруч себе три ріжні народи з ріжною мовою, традицією і культурою і не проявляють великої охоти зєднатися з великими державами, де живуть міліони їхніх земляків.

Книжка О. Кисілевської надається головно на шкільну лектуру.

Ціна $1.50.

Замовлення разом з належитістю слати до:

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

НОВИЙ ТЕАТРАЛЬНИЙ РЕПЕРТУАР

ЧУДО СВ. НИКОЛАЯ, написав В. Левицький. Драматична картина на три дії, після апокрифів. Для старших. 12 осіб ... 20 ц.
МАТИ, драма з народнього життя на 4 дії, І. Я. Луцика. 11 осіб. ... 35 ц.
З ТАМТОГО СВІТА, комедія в трох діях. В. Мартиневича. 15 осіб ... 45 ц.
ЗМІЙКА, В. Ришкова, комедія на 4 дії. 9 осіб ... 50 ц.
МОТРЯ, нісценізація історичної повісти Б. Лепкого на 5 картин, осіб 21 ... 35 ц.
КНЯГИНЯ КАПУЧІДЗЕ, фарс на 3 дії. А. Моллер. 10 осіб 45 ц.
ВЕЧІР НА ХУТОРІ, або **Василь та Галя.** Песа на 1 дію. 4 осіб ... 20 ц.
ШВЕЦЬ ЖЕРДКА, або **Барон на Літниську.** Комедія в 3-ох діях. 12 осіб ... 45 ц.
ДЛЯ БЛИЖНІХ, драма на 4 дії, Я. Косовського, 13 осіб 30 ц.
СОТНИКІВНА, песа в 5 діях, з історичної повісти Богдана Лепкого. „Сотниківна" перероблена для сцени Олексою Скалозубом, 15 осіб ... 40 ц.
ЗРАДА, історична драма на 3 дії з часів гетьмана Мазепи, 8 осіб ... 35 ц.
ДАНИЛО ЧАРІВНИК(або **Вратоване Супружжа,** комедія на 4 дії зі співами, 5 осіб ... 25 ц.
ВОЄННА ЗАВЕРУХА, траґікомедія на 4 дії зі співами, 6 осіб ... 25 ц.
ДВА ДОМИКИ Й ОДНА ФІРТКА, комедія в 1 дії, Л. Лотоцького, 8 осіб ... 15 ц.
МАРКО СПОТИКАЙЛО, комедія на 4 дії, написав П. Франко, 10 осіб ... 35 ц.
ЧОРТЕНЯ, комедія в 3 діях для аматорських гуртків, Й. Ярославич, 6 жен. 5 муж. (Чортеня написане в цей спосіб, що можна його грати як хто хоче, в 1-ній або в 3-ох діях) ... 30 ц.
ВЕРТЕП, песа на три дії, М. Підгірянка ... 25 ц.
ЛЮБОВНІ ПРИГОДИ, комедія на 2 дії, Ост. Цюка, 5 осіб 15 ц.
НОВІТНІ ЧОРТИ, комедія в чотирох діях, написав А. Данко. Осіб 16 ... 35 ц.
СРУЛЬ НАТЯГАЙЛО, написав А. Данко, комедія в двох діях, 7 осіб ... 25 ц.

Замовлення слати до:

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

КНИЖКИ ДЛЯ МОЛОДІ, ЯКІ ТІЛЬКИ ЩО ОДЕРЖАНО З КРАЮ.

ДИКІ ЗВІРІ. Оповідання про їх життя-буття. Написав А. Гайльборн, переклали на українську мову М. Лотоцький і М. Кокольський $1.50
ҐУЛІВЕР. Джонатан Свіфт. З багатими ілюстраціями. За англійським оригіналом для українських дітей зладив Ю. Шрумеляк ... 1.25
Зміст: Ґулівер у ліліпутів. Ґулівер у велитнів. Ґулівер у лапутів. Ґулівер у гиржунів.
ЖИТТЯ ПЕРВІСНОГО ЧОЛОВІКА ТА СУЧАСНИХ ДИКУНІВ. В. Лункевич, Переклав Мих. Лотоцький. Багато ілюстрацій. Оправлена .85
ЗОРЯНИЙ ХЛОПЧИНА. Оскар Уайльд. Переклав з англійської мови М. Лотоцький. Образки Віктора Цимбала. Оправлена ... .35
ПРИГОДИ ЛИСА-МИКИТИ з 30 образками. А. Лотоцький. Оправлена .80
МАЛИЙ ЛЬОРД (Малий Льорд Фонтлерой). Повість для молодіжи. Ф. Г. Бернет. Переклала В. Літинська. Ілюстрації А. Жмуди. Опр. 1.00
МАЛІ ГЕРОЇ. Картини з життя дітей. З творів Е. Амічіса та І. Педерцані на українську мову переклав А. Лотоцький. Багато ілюстрацій. Оправлена ... .85
МОЇ ЗНАКОМІ. Нариси з життя звірів, які я знав. Ернест Сетон Томпсон. Із 148 образками і портретом автора. На українську мову переклала Софія Куликівна. Оправлена ... 1.10
МОЛОДІСТЬ СЛАВНИХ ЛЮДЕЙ. Евген Мілер. Переклала з французького Валентина Завадська. Багато ілюстрацій. Оправлена 1.15
ПАН ЧВАНЬКІВСЬКИЙ. Дивні подорожі та пригоди пана Язона Микитовича на Чваньках Чваньківського гербу Качка, списані його власною рукою. Переписав із старих паперів Ярослав Вільшенко. Ілюстрована і оправлена. ... .60
ПОКОТИГОРОШОК. Казка на основі народніх мотивів. А. Лотоцький. Образки Юрія Вовка. Оправлена ... .45
ПО РІДНОМУ КРАЮ. Подорожні враження й замітки. Дмитро Дорошенко. Ілюстрована й оправлена ... .85
ЧОРНА ІНДІЯ. Юлій Верн. На українську мову переклав М. Капій. Ілюстрована й оправлена ... 1.15
ШАНСЕЛЬОР. Записки з подорожі Дж. Р. Казальона. З портретом автора і з 43 образками. Юлій Верн. На українську мову переклав М. Капій. Оправлена ... .85
ПРИГОДИ ПІНОКІЯ. К. Кольоді. Переклав з італійської мови Евген Онацький. Багато ілюстрацій. Оправлена ... 1.15
ТИХЕ СЛОВО. Збірка Казок. Іван Липа. Ілюстрації Віктора Цимбала. Кольоровані ілюстрації. Оправлена ... .95

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

МОЛИТОВНИКИ.

АНГЕЛ ХРАНИТЕЛЬ в білій кавчуковій оправі з образцем по середині ... $1.50
АНГЕЛ ХРАНИТЕЛЬ в мягкій шкіряній оправі ... 1.35
АНГЕЛ ХРАНИТЕЛЬ в гарній полотняній оправі ... 1.00
ВІРУЮ, новий український молитовник в чорній полотняній оправі .75
ВІНОЧОК в шкіряній оправі. (Цей молитовник є малого формату для дітей) ... .80
ВІНОЧОК в білій кавчуковій оправі з образцем по середині. (Цей молитовник є малого формату для дітей) ... .90
ГОСТИНЕЦЬ в полотняній оправі ... 1.50
ПОМИЛУЙ НАС БОЖЕ, в білій кавчуковій оправі з образцем по середині ... 1.50
ПОМИЛУЙ НАС БОЖЕ, в чорній шкіряній мягкій оправі ... 1.35

Повищі молитовники є друковані звичайним друком, не церковним.

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

НОТИ НА ХОРИ,

ЯКІ МОЖНА НАБУТИ У КНИГАРНІ СВОБОДИ.

НОВІ НОТИ! НОВІ НОТИ!

ЯКІ ОДЕРЖАНО З КРАЮ.

ГЕЙ УКРАЇНА ПОНАД ВСЕ. НЕ ПОРА. Я. Ярославенка на міш хор 20 ц.
РАНОК ВСТАЄ. На мішаний хор. Кишакевича ... 15 ц.
НАРОДНІ І ПОПУЛЯРНІ ПІСНІ на мужеський хор, 1. Ішов жовняр з войни, 2. Ой співаночки мої, 3. Сонце ся сховало, муз. С. Людкевича ... 25 ц.
НАРОДНІ І ПОПУЛЯРНІ ПІСНІ на муж. хор, 1. Там де чорна гора, 2. Сонце вже сховалось, С. Людкевич ... 15 ц.
НАРОДНІ І ПОПУЛЯРНІ ПІСНІ, міш. хор з форт. Котилася та зоря із неба, С. Людкевич ... 25 ц.
НАРОДНІ І ПОПУЛЯРНІ ПІСНІ, 1. А із ночі, із вечера, 2. Сонце ся сховало, на міш. хор, С. Людкевич ... 20 ц.
НАД ДНІПРОВОЮ САГОЮ на міш. хор, слова Т. Шевченка, муз. Я. Ярославенка ... 20 ц.
МИНЕТЬСЯ НІЧ, міш. хор, Т. Левицький ... 20 ц.
ГЕЙ ПО ГОРІ, на міш. хор, Ф. Колесса ... 15 ц.
ОЙ ІДУТЬ, ІДУТЬ ТУМАНИ, на міш. хор, Я. Ярославенка, слова Ів. Франка ... 15 ц.
1. НА ГОРОДІ ТА ВСЕ БІЛІЇ МАКИ, 2. КОЛИСКОВА, на мішаний хор, Вириківський ... 15 ц.
ТЕЧЕ ВОДА ЗПІД ЯВОРА, в супр. форт. на мішаний хор, Я. Ярославенко ... 40 ц.
РАНО В РАНЦІ, на міш. хор в супр. форт., Я. Ярославенко 50 ц.
ЖУРАВЛІ, слова І. Франка, на міш. хор, Я. Ярославенко 25 ц.
ЗГАСАЄ ДЕНЬ, міш. хор в супр. форт., П. Сениці ... 20 ц.
ОЙ ІШЛИ НАШІ СЛАВНІ ЗАПОРОЖЦІ, міш. хор, А. Вахнянин ... 20 ц.
РІЧЕНЬКА, міш. хор, І. Лаврівський ... 25 ц.
ОСІНЬ, міш. хор, І. Лаврівський ... 20 ц.
ЗАСПІВАЙ МИ СОЛОВІЮ, міш. хор, І. Лаврівський ... 15 ц.
ТЕЧЕ ВОДА, міш. хор, І. Левицький ... 20 ц.
ЧИ МИ ЩЕ ЗІЙДЕМОСЯ ЗНОВУ?, міш. хор в супр. форт., С. Людкевич ... 25 ц.
ГЛЯНЬ НА КРИНИЦЮ, міш. хор, слова І. Франка, муз. І. Левицького 15 ц.
ОЙ В ЧИСТІМ ПОЛІ, щедрівка на міш. хор, М. Вериківський ... 15 ц.
1. ОЙ ЩІТ, ЩІТ, 2. ОЙ НІХТОЖ ТАМ НЕБУВАВ, міш. хор, Степовий 15 ц.
МИМОЗА, міш. хор, Й. Кишакевич ... 20 ц.
МІСЯЦЬ ЯСНЕНЬКИЙ, міш хор, слова Лесі Українки, муз. Й. Кишакевич ... 15 ц.
ЛЕБЕДИНА ПІСНЯ, міш хор, Й. Кишакевич ... 40 ц.
І СВІТАЄ І СМЕРКАЄ, міш. хор, слова Шевченка, муз. Кашубинського 30 ц.
1. ВІТЕР В ГАЇ НАГИНАЄ, 2 Барвінок цвів, 3. Була колись Гандзя, 4. Не дивуйтеся дівчата, на міш. хор, М. Лисенко ... 30 ц.
ПОНАД ПОЛЕМ СМЕРТЬ ІДЕ, мішаний хор — Б. Вахнянин ... 20 ц.
САДОК ВИШНЕВИЙ КОЛО ХАТИ, мішаний хор. супр. форт., слова Т. Шевченка, муз. Б. Вахнянина ... 25 ц.
НЕЩАСНИЙ, на мішаний хор — (М. Шалкевич) В. Матюк ... 25 ц.
КВІТЧАСТИЙ ЛУГ, мішаний хор — В. Безкоровайний ... 15 ц.
ОЙ У САДУ, мішаний хор з фортепяном, слова Т. Шевченка, музика В. Безковорайного ... 15 ц.
ОБЖИНКИ. Картина етнографічна у піснях народних на мішаний хор, уложив Ф. Колесса ... 75 ц.
У ПЕРЕТИКУ ХОДИЛА, слова Т. Шевченка, муз. Б. Вахнянина, на мішаний хор в супроводі фортепяна ... 50 ц.
ОЙ ЧОГО ТИ, ТОПОЛЕНЬКО, НЕ ЦВІТЕШ, міш. хор,—Й. Кишакевич 15 ц.
О, СОНЦЕ, мішаний хор, муз. Й. Кишакевича ... 15 ц.
ДО СВІТЛА, ДО СОНЦЯ, мішаний хор, — Й. Кишакевич ... 15 ц.
СОСНА, мішаний хор, — Й. Кишакевич ... 15 ц.
РОЗЦВІЛИ ДЗВІНОЧКИ КВІТИ, мішаний хор, — Й. Кишакевич 15 ц.
ЗНОВ ЛЕЧУ Я НАД СТЕПАМИ, мішаний хор, — Й. Кишакевич ... 15 ц.
ТИ НЕ ДИВУЙСЬ, ЩО ВЯНУТЬ КВІТИ, міш. хор. — Й. Кишакевич ... 15 ц.

Належитість треба слати разом зі замовленням.

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

КНИЖКИ ДЛЯ ЖІНОК, ЯКІ ХОЧУТЬ УЧИТИСЯ ВАРИТИ.

НОВА КУХНЯ вітамінова ... $ .75
ДОМАШНЯ КУХНЯ, або як варити і печи ... 1.00
УКРАЇНСЬКО-АНҐЛІЙСЬКИЙ КУХАР ... 1.00
УКРАЇНСЬКО-АНҐЛІЙСЬКА КУХАРКА, практичні поради і пояснення в українській мові, як варити і печи на анґлійський спосіб .75

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

SVOBODA, P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

НЕДУЖІ МУЖЧИНИ І ЖІНКИ

ВИЛІКОВУЮ ХРОНІЧНІ НЕДОМАГАННЯ

як шкірні висипки, кровні недомагання, нервові недуги, хронічні чиряки, шлунок, кишкові і відходові недуги, загальне ослаблення, нюрайтіс (запалення нервів) і хронічний ревматизм, горло, легені, віддихові й інші недуги мужчин і жінок, або маєте які інші недомагання, на яких ви нерозумієтеся, удайтеся до д-ра Зінса з довірям.

Х-Рей екзамінація крови і хемічні спроби.
Вприскування сироватки і щеплінки.
Уміркованi ціни. — Умови вдоволяючі вас.
ОГЛЯДИНИ І ПОРАДА ДАРОМ. — МИ ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ.

DR. ZINS 25 літ. медичний практик

110 East 16 ST. N. Y.

(межи 4-тою Евеню і Ірвінг Плейс).

ГОДИНИ: Денно від 10. рано до 8. веч.; в неділі від 10. рано до 4. попол.

ЦІЛКОМ ПЕВНО

Чи ми можемо услужити за невеличку суму? Можемо! Цеї заяви не можна висловити виразніше, бо ми кажемо твердо: наша услуга для кождого, без уваги на його матеріяльні обставини.

Фінансові справи не є перепоною, щоби нас відвідати.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS

77 MORRIS ST. JERSEY CITY — Phone MONTGOMERY 5-1745
34 E. 25TH ST. BAYONNE — Phone BAYONNE 3-0540

ТЕАТРАЛЬНІ ШТУКИ ДЛЯ ДІТОЧОГО ТЕАТРУ

ПІДКЛАДЕНЬ, песа-казка на 2 дії	15 ц.
Партитура до Святої Гостини	40 ц.
ЗАЧАРОВАНИЙ КАЛІФ, драмована казка в 5-ох діях	10 ц.
СОН МІСЯЧНОЇ НОЧИ, пластова гра в 5-ох діях	25 ц.
ЧАРІВНИЙ КАМІНЕЦЬ, песа-казка для дітей в 3-ох діях	15 ц.
ТАРАС У ДЯКА, сценічна картина в 2-ох діях із життя Т. Шевченка	15 ц.
РИЦАР ЛЕСЬ, сценічна картина з піснями	15 ц.
ВІНОК НА МОГИЛУ, діточа сцена в 2 відслонах, Т. Шевченка	10 ц.
БУНТ ЛЯЛЬОК, фантастична комедія в трох діях зі співами і танцями	15 ц.
СЕРЕД АНГЕЛІВ, сценічна картина в піснях	25 ц.
ВЕРТЕП, песа на три дії. М. Підгірянка	25 ц.
СВЯТА ГОСТИНА, сценічний образ у двох відслонах. М. Курцеба	20 ц.
СВ. НИКОЛАЙ В АМЕРИЦІ, написав Т. Б. Яворський, осіб 11. В 5-ох явах і в одній відслоні	15 ц.
ОЛЕНКА, діточа песа на 3 дії. Матвієнко. 9 осіб	25 ц.
ЧЕРЕЗ ФАЙКУ, сценічна картина в 4 відслонах. 7 осіб	25 ц.
МАЛАНКА, сценка на 1 дію для діточого виступу, написана на тлі народ. переказу. М. Дашкевич. 9 осіб	10 ц.
ЗЛИДНІ. О. Олесь. Казка в 4 картинах	20 ц.
МИКИТА КОЖУМЯКА. О. Олесь. Казка в 4 картинах	15 ц.
ВЕРЕДЛИВА ПРИНЦЕСА, песа на 3 дії, 12 осіб	15 ц.
ОДНОЇ НОЧІ, образок на 1 дію, А. Животко. 5 осіб	10 ц.
ТАРАСІВ ДЕНЬ, сценка для діточого театру в одній відслоні. 11 осіб	20 ц.
ПОЖАЛУВАЛА ЗА ПІЗНО, сценічна картина в одній відслоні, 7 осіб	15 ц.
СОЛОМЯНИЙ БИЧОК, казка-песа на чотири дії, осіб 6	15 ц.
МАТИ, сценічний образець на дві дії. В. Жуковецька. Осіб 5	15 ц
ВЕСНА, написав Д. Марнишин. Осіб 9 і гурт	20 ц.
ВЕЧЕР СВ. НИКОЛАЯ, сценічний образок в однім акті. А. Полянський	15 ц.
ТАРАС ПАСТУШОК, сценічний образок у двох діях	15 ц.
МАЛИЙ ТАРАС, діточа песа на 3 дії	20 ц.
СВЯТО ВЕСНИ, сценічний образок на 2 дії зі співами та хороводами	25 ц.

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ЩІКАГО, ІЛЛ.

На Край.

Укр. Амер. Горожанський Клюб з Генсон Парку вислав до Обєднання $15 з таким призначенням по $5: для вдови по бл. п. Головінськім і матерям по покійних Біласови і Данилишинови.

—o—

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

На „Просвіту".

Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270 У. Н. Союза, переслало через Обєднання $5 як вкладку до Товариства „Просвіта" у Львові.

—o—

НЮАРК, Н. ДЖ.

На Рідну Школу.

Товариство „Золота Липа", яке складається з односельчан завалівської парохії, підгаєцького повіту, ухвалило на зборах призначити $20 на допомогу Рідній Школі в краю. Жертву вислано через Обєднання.

Е. Білецький.

—o—

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Коляда на Край.

Центральний Комітет Українських Національних organізацій, відчуваючи тяжке положення Рідної Школи в краю, зарядив на ту ціль коляду, якою занявся студент Володимир Буката з дівчатами та хлопцями, членами Українського Молодечого Клюбу.

Жертвували слідуючі: по $3: Роман Слободян, Петро Остапчук; по $2: о. сов. Чаплинський, Василь Кардаш, Ігнатій Кинащук, Михаїл Бохна; по $1: Матвій Могила, Лесь Малафій, Сень Яцків, Теодор Ґенеґа, Олекса Федірко, Тома Горинь, Григорій Ґерета, Микита Ґальонович, Ілія Ґенеґа, Михайло Райхіль, Павло Сташків, Юрій Картичак, Михайло Ґенеґа, Яць Лещак, Михайло Огар, Іван Киценюк, Константин Пілат, Іван Френкевич, Константин Качуряк, Олекса Олексин, Юлія Жарська, Юрій Гвіздь, Василь Левчик, Франко Кобрин, Агафія Гандович, Т. Кобрин, Теодор Бутинець, Юлія Смит, Михайло Гриніщак, Михайло Костів, Михайло Сухорський, Стефан Задорецький; по 50 ц.: Текля Возняк, Андрій Федорів, Дмитро Фортуна, Михайло Федірко, Йосиф Борбиляк, Андрій Брода, Куцмида, Стефан Фуртас, Михайло Костишин, Іван Клок, Теодор Федош, Матлаґа, Стефан Могила, Анна Сутко, Іван Воробель, Микола Бабич, Теодор Рабець, Тома Чечіль; по 25 ц.: Ева Телечко, Богданюк, Микола Ковальчук, Микола Бабіш; по 10 ц.: Кузів і безіменний.

Разом $56.20. Розхід $1.20. Осталося $55, які вислано через Обєднання, а то $20.00 на боєву акцію, $35.00 на Рідну Школу в краю.

Іван Клок, секр.

Притомність духа.

Як Янінґс був іще початкуючим актором, мав в одній пєсі читати письмо, яке йому передає судя. Щоби не вчитися довжезного письма на память, уладив справу так, щоби суддя передав йому написаний текст. Та актор, який грав ролю судді, хотів доскулити Янінґсови, отже на одній виставі дав йому чистий папір. Янінґс мусів би письмо відчитувати на память. Та Янінґс не збентежився.

— Мушу вам сказати, — відізвався відразу — що я ніколи в житті не ходив до школи — прочитайте самі це письмо.

— Добре, відповів тамтой — одначе я насамперед мушу принести собі окуляри.

Зійшов зі сцени та приніс окуляри — та написаний текст.

—o—

Одна вязниця святкувала столітній ювилей свого іствування. Уладили велике свято. На свято приїхав і сам міністер справедливости. Багатьом вязням обнизили кару до половини. Міністер оглянув поодинокі келії. В одній келії сподобався йому гарний молодий вязень.

— А ви на скільки засуджені? — спитався мінітер.

— На досмертну тюрму.

— Вам також знижую кару до половини! — сказав міністер.

Управа вязниці не знала як рішити це помолування, бож вязень був засуджений на досмертну тюрму.

На це один із тюремних службовців порадив таке:

— Цеж дуже проста справа. Один день того вязня можна замикати в келії, один день випускати на волю!

—o—

Каже муляр до муляря що лежить на землі:

Алеж бо ти верешиш, що я пустив тобі цеглу на голову. А я раз бачив одного чоловіка, на якого впало ціле руштування, то він не сказав ні словечка.

ТРАНСФУЗІЯ КРОВИ.

По шпиталях чи по клініках трапляються хорі на втрату крови або на тяжку анемію, яким грозить утрата життя з тої причини, що або вони мають замало крови, або їх кров є розріджена, або „кузня", де витворюються тільця крови (шпік у костях), не функціонує. В таких випадках мусить помагати хорому лікар-хірурґ. Найперше треба підшукати відповідного кроводавця — особи, яка має здорову немалярічну і несифілістичну кров і та кров мусить біольоґічно відповідати крові хорого. При цій нагоді згадаємо, що лікарі викрили між людьми чотири групи крови, т. тз. ґрупу О, А, Б і АБ. Коли обі крови, хорого і кроводавця, відповідають собі, то вони, змішані з собою, не виказують змін у мішанині; коли не відповідають собі, то в мішанині творяться капельки і тоді кажемо, що кров „аґлютинує" (себто обі частини стаються для себе взаїмно отруєю, бо тільця крови збиваються в малі грудочки).

Колиж знайшовся відповідний кроводавець, що відповідає хорому, тоді лікар, очистивши йому шкіру в згинці ліктя, вбиває йому ялову (безбактерійну, виварену) шпильку до середліктевої жили. Кров спливає струмочком до напарафінованого, виміреного поділкою начинька, де її постійно мішається скляною палочкою, щоби не стялася. Коли до начинька напливе, скажім, 250 ґрамів (або ¼ літра), лікар шпильку витягає, закладаючи на незначну ранку в шкірі яловий плястер.

Опісля отвирає хорому шкіру в згинці ліктя і шукає жили. Хірурґ поволі втискає зі шприцки через вужик кров до жили хорого, питаючи його, чи не відчуває раптом якого болю? Чи не стискає в грудях, чи не заколює між лопатками, чи не спирає віддих, чи не шумить у голові? Звичайно хорий не скаржиться на якісь обяви, бо його білі дотепер як папір уста поволі починають рожевіти, а мертвецьке лице починає набирати природнього кольору. Встрикнувши всю кров, лікар зшиває 2—3 вколеннями голки рану, фершалка бандажує руку і на тім кінець.

Жінка пішла до театру, а чоловік лишився дома: мусить забавляти маленьку дитину. Дитина в ночі верещить під небеса. Батько забавляє, як може, та все дарма.

Батько (до себе): Ще Богу дякувати, що я не Ескімос! У них ніч треває шість місяців!

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

UKRAINIAN OPERA FEB. 17.

When the Ukrainian Art Theater, under the direction of Dimitri Chutro, presents the first performance here of an opera in the Ukrainian language, at Masonic Hall Feb. 17, the event will hold considerable interest even for music lovers outside the Ukrainian colony which is sponsoring it, for the opera, "Mazeppa," is one of the lesser known works of the great symphonic composer, Tschaikowsky.

Although Tschaikowsky wrote nine operas, the first two were destroyed, and only a few of the others, such as "Eugen Oniegen," "Pique-Dame," and "The Maid of Orleans," have retained prominence in opera repertory. "Mazeppa" was composed in 1884. It should be interesting to see what Tschaikowsky has done with a subject, whose special significance for the Ukrainian is the hero, Mazeppa, fought for Ukrainian independence against Peter the Great in 1708. The composer based much of his music on Ukrainian folk songs.

The cast includes several singers of note. A list of the principals will appear in this column next Sunday. The performance of "Mazeppa" given in Philadelphia last March received very favorable comment.

(Cleveland Plain Dealer, Feb. 4, 1934).

—o—

GIVE UKRAINE DANCES

Cosmopolitan League Members Have Annual Party.

National dances of the Ukraine were featured last night when the Cosmopolitan league presented its first annual entertainment at the Alliance of Poles auditorium, Broadway and Forman ave.

Included among those who took part were: Stephen Yunik, John Kohut, Anna and Stella Truscz, Jennie Koberske, Martin Szmagala, Martin Chorney, Paul Bych and Stephen Fedak, members of the Vasile Avramenko Ukrainian ballet. Russian songs were presented by Helen Barany, Italian by Angelo de Palma, tenor, and Clara Rada, piano accompanist.

(Cleveland News, Feb. 5, 1934).

ВОРОГАМ.

Міцніщі ви тюрми будуйте
І грубщі кайдани ще куйте,
Та знайте, що ми увесь час
Сміятися будемо з вас.

Бо праця вся ваша на дармо,
І все без сліду зникне марно:
Ви нашого духа не вбєте,
В кайдани його не скуєте.

Бо скріплений дух наш любовю,
Святою він хрещений кровю
Борців, що в крівавих боях
Так рясно скропили наш шлях
До волі і слави Вітчини.

П. Т.

РОДИЧІ — що дбають про духовий корм для своїх дітей, повинні конечно передплатити для них старокраєвий журналик п. з.

„СВІТ ДИТИНИ"

який виходить уже 15-тий рік у Львові, під редакцією Михайла Таранька, в обемі 32 сторін книжкового формату раз на місяць.

Зміст „СВІТА ДИТИНИ" дуже різноманітний і призначений для дітей у віці від 5—12 літ. Велике число образків робить його дуже приманчивим для дітвори і становить для неї жерело принадної та корисної лектури. Тому кожда українська родина в Америці повинна передплатити „СВІТ ДИТИНИ" для своїх дітей, щоби в той спосіб ОБЄДНАТИ бодай духово своїх діточок з загалом української дітвори у СТАРОМУ КРАЮ.

Цілорічна передплата „СВІТА ДИТИНИ" для АМЕРИКИ виносить всего **лиш 1 доляр.**

На такий видаток для добра і користи своєї дитини може спромогтися навіть найбідніший зарібник. Тому не жалійте такого дрібного видатку і посилайте масово передплати на таку адресу:

„SWIT DYTYNY",
3 Zimorowjcza St., Lemberg, Poland.

ПІСНІ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ,

(слова і мельодії Л. Лепкого)
НА МУЖЕСЬКИЙ ХОР
опрацював
Михайло Гайворонський.

пісні:

1) Маєва нічка
2) Кладочка
3) Бо війна — війною
4) Тьох—тьох.

Пісні ці видала накладня „Червона Калина" у Львові.

Ціна чотирох пісень 25 центів.

Головний склад на Америку в книгарні:

„SVOBODA"
81-83 GRAND ST., або P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ стриєчного брата МИХАЇЛА БУТРИНА з Гаїв, пов. Тернопіль, Західна Україна. Через три роки перебував в Ню Йорку, два попередні роки часто відвідував мене і панство Гунчаків, а за останній рік не маю найменшої відомости від него. Хтоб про него знав, прошу повідомити мене, за що буду дуже вдячний, або Ти, брате, відпиши як не до мене, то до рідного брата і сестри. До мамуні більше не напишеш, бо вже кілька місяців, як померли, а Ти і не знаєш?

WASYL BUTRYN,
972 N. 7th St., Philadelphia, Pa.

БЕЗПЛАТНІ ІНФОРМАЦІЇ
в справах іміграційних, натуралізації, подорожування, ГОРОЖАНСЬКИХ ПАПЕРАХ, НЕПРАВНОГО ПОБУТУ В КРАЮ, АБО ДЕПОРТАЦІЇ І ЛЕҐАЛІЗАЦІЇ.
ALL NATIONS EXCHANGE,
207 East 84th St., New York City.
Отворено від 9 рано до 9 ввечір.
Tel.: REgent 4-7166.

666
ПЛИН—ПАСТИЛЬКИ—МАСТЬ
КРОПЛІ ДО НОСА
здежать простуду в одному дні. Біль Голови або невральґію в 30 мінутах, малярію в трох днях.
Прекрасний прочищувач і тонік.

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРҐ.
Урядові години:
Від 1-3 пополудні і від 6-8 ввечір.
В неділі після умови. 236
29 Morton Street, Newark, N. J.
Телефон: Market 3-4818

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРҐ І АКУШЕР
153 AVENUE B, NEW YORK, N. Y.
(межи 9. і 10. ул.)
Tel. ALGONQUIN 4-8625.
Урядові години: рано від 10 до 11, ввечір від 6 до 8, а в неділі після умови.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET, NEW YORK CITY
Tel: Orchard 4-2568

ТАРЗАН І ЛЮДОЇДИ.

(47)

Лінія за лінією малих войовників гнала филястою околицею до Тарзана. Війська пригадували йому хвилі океану. Хоч кожда краплина була сама собою нешкідлива, але маса їх становила незвищиму і страшну силу. Тарзан подивився на свою галузу та посміхнувся з жалем. Але тепер він звернув увагу на боротьбу, що йшла в перших рядах наступаючої орди.

Тут гнали попри себе вояки Вельторисмакусіянів та передня сторожа короля. Кождий вибрав собі їздця, котрого він пробував зсадити з сідла. Малі люди їздили знаменито. Вони кермували своїми сернами по мистецьки. Час від часу ворог переганяв противника та рубнув його своїм мечем по голові.

Так вони зсаджали одного їздця за одним. Їх звірята пігнали перед військо без їздців. Тарзан не мав навіть часу зловити хочби побіжно враження скоро зміняючоїся сцени, коли велика орда вже була довкола нього з усіх боків. Він думав відвернути малих їздців зі своєї дороги галузою. У тім натовпі приятелі й вороги були так перемішані, що він боявся це робити, щоби не скинути з сідла кого зі своїх приятелів.

Він підняв угору свою галузу і ждав, поки перейде перша лінія. Щойно тоді він думав відмести їх набік та проломити лінію в осередок. Він бачив здивування на обличчах вояків Вельторисмакусіянів, як вони гнали попри нього; здивування, але не страх. Він чув їх окрики, як один, щасливіший від своїх товаришів, їдучи близько Тарзана, затяв його люто по ногах своїм мечем.